

nógv samband verið ímillum Bretland og Føroyar.

Bretland hevur verið tað land, sum hevur keypt mest av fiski frá okkum. Og okkara innflutningur úr Bretlandi er nógv vaksin.

Tórður Jóansson heldur, at tað hevur sera stóran týdning at hava gott samband við umheimin.

- Tað hevur stóran mentanarlígan og sosialan týdning, at vindeygja opið í allar ættir og ikki bara í land-synning.

Hann vísir eisini á, at tað framburður hevur verið í Føroyum er tað samanfallandi við, at vit hava havt gott samband við umheimin. m.a við Bretland.

Sera ymiskt

Tórur Jóansson sigur, at tað lagna er, at tað er sera ymiskt, hvat slag av orðum talan er um í teimum ymsu tíðarskeiðunum.

Av øllum 1000 lániorðunum eru:

70% navnorð

20% sagnorð

7% hjáorð

3% miðalvarpingar

Av orðunum, sum vit hava lænt fyri 1600 eru:

48% navnorð

48% sagnorð

4% lýsingarorð og hjáorð.

Av orðunum í tíðini 1600-1800 eru:

40% navnorð

50% sagnorð

10% lýsingarorð og sagnorð.

Av orðunum, sum eru komin í málið ímillum 1800 og 1940 eru:

60% navnorð

25% sagnorð

12% lýsingarorð og hjáorð

3% miðalvarpingar.

- Enskt hevur havt størri ávirkan á føroyskt mál, enn vit hava givið okkum far um, og tað heilt aftur í miðöld. Tí seti eg stórt spurnartekin við, um vit hava verið heilt so avbyrgdir, sum mong vilja vera við, sigur Tórður Jóansson, nýklaktur doktari í málfrøði.

Av teimum heilt nýggju lánunum eru:

75% navnorð

15% sagnorð

5% lýsingarorð og hjáorð

5% miðalvarpingar.

Og av teimum orðum,

sum enn hava heilt týðiligan

enskan form eru:

85% navnorð

10% sagnorð

3% eru lýsingarorð og

hjáorð og

2% eru miðalvarpingar

Men vit hava eisini nógv

umsett lániorð.

Og av teimum 50 umsettu

láníðodrunum, Tórður hev-

ur viðgjørt, eru:

80% navnorð

5% sagnorð

15% lýsingarorð og hjáorð

Tórður Jóansson dugir

ikki at siga, hvussu tað ber

til, munurin á lániorðunum,

vit hava fingið úr enskum,

er so stórir upp ígjøgnum

tíðirnar.

Men eitt, hann hevur lagt

merki til, er, at næstan øll

tey ensku lániorðini hava

fingið føroyskt snið og hava

fingið føroyska úttalu.

- Hetta er beint øvugt av

tí, sum ger seg galdandi í

donskum, norskum og

svenskum, tí har hava orðini

varðveitt enska formin og ensku úttalina.

Tórður nevnr t.d. orðið

„skylight“, sum í Danmark

bæði verður stavað og út-

talað á enskum. Á føroysk-

um eitur tað heilt týðiligt

„skeilett“

Hann sigur, at tað eru

hundraðtals dømi um hetta

sama.

Hinvegin eru íslendingar

farnir enn longur enn vit, tí

teir týða lániorðini til ís-

lendskt.

Tórður Jóansson sigur, at

tað vísir seg, at tá ið ensk

orð koma inn í málið, er tað

mangan ógileiga skjótt, at

tey fáa føroyskan form. T.d.

orðið „nörd“, sum er spild-

urnytt. Tað fekk skjótt aðrar

føroyskar formar, sum t.d.

„at nördast“.

Onnur dømi um spildur-

nýggj orð eru „bestseller“,

sum er blivið „bestseljari“

á føroyskum, „Blazer“ er

blivið „blásari“ og „boycott“

er blivið til „boykott“ á

føroyskum og „hard disk“

er blivið til „hardiskur“.

Hann nevnr eisini enska

orðið „mishap“, sum er

er blivið til „mishapp“. Og

at enda nevnr hann „stub“,

sum er blivið til „stubba“.

- Tað er eisini eitt eyð-

kenni fyri føroyskt, at mong

orð fáa nýggjari føroyskar

formar við tað, at navnorð

verða bæði til lýsingarorð,

hjáorð og sagnorð, og so til

nýggj navnorð, sum ikki

líkjast tí upprunliga.

- Tað er eisini merkligt,

hvussu væl ensku orðini

hava lagað seg til føroysku

ljóðskipanina. Tað er einki

enskt orð, sum ikki hevur

lagað seg til føroyskt, uttan

kanska okkurt av teimum

heilt spildurnýggju. Men

tey verða uttan iva føroysk

eisini.

Hann heldur, at ein orsök

til, at orðini hava lagað so

væl til føroyskt kann verða,

at vit hava verið tvímáls-

lingar í so mong 100 ár.

Eftir atlan verður rit-

gerðin givin út í bók um

nakrar mánaði.

Regin Vágadal til Hvalbiar at vísa síni kynstur:

Skal royna at lyfta stein uppá 259 kilo

Leygardagin fer Føroya Sterkasti maður at vísa síni kynstur í Hvalba

Leygardagin fer Føroya sterkasti maður at vísa sína styrki í Hvalba.

Tað er bóltfelagið

Royn í Hvalba, sum hevur

fingið regin Vágadal

suður at vísa síni kynstur.

Ætlanin er at skipa

fyrí einum tiltaki á skúla-

alaðnum leygardagin

klokkan 14. har Regin

fer at royna ymisk

brøgd.

Viðrar ikki, verður til-

takið í Roynhøllini

M.a. fer hann at royna

at lyfta ein rundan stein,

sum vigar 100 kilo.

Hann skal eisini royna

at lyfta ein stein, sum

vigar 140 kilo og ein,

sum vigar 150 kilo

Somuleiðis fer hann at

royna at hera tveir sy-

lindarar, ein í hvørjari

hend, eitt ávíst strekki.

Sylindararnir viga 125

kilo - hvør.

Afturat tí verður roynt

ymiskt, sum mest er til

stuttleika og sum ikki

endiliga hevur so nógv

við styrki at gera.

Regin vónar, at tað

vera fleiri, sum fara at

bjóða seg fram.

Hetta er sjálfandi al-

ment. Tað kostar 40

krónur hjá vaksnum at siggja Regin vísa síni kynstur og 10 krónur hjá børnum.

Steinur uppá 259 kilo

Tiltakið hjá Royn við

Regin Vágadal kemur í

hæddina á veitsluni, sum

verður í Roynhøllini

leygarkvøldið klokkan

8.

Har skal Regin Vága-

dai royna at lyfta ein

stein, sum vigar 259

pund.

John Berg, lærari, fer

at greiða frá steinum,

sum bara tveir mans

hava lyft higartil.

A veitsluni verður

annars borðreitt við fylt-

um lunda. Og tað er

frægast at hava fellikniv

við.

Annars verður felags-

sangur, spurnarkapping

og annað á skránni.

Seinasti møguleiki at

fáa atgongumerki til

veitsluna er í kvøld

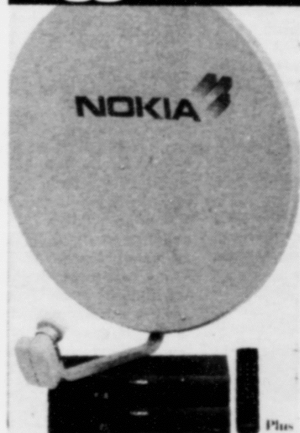
klokkan 22. Tey eru at

fáa í pylsuvoðinum hjá

Justu í Hvalba.

-áki-

Siggið ALT HETTA og meira afturat

við parabolskipanini NOKIA 8003 Luxor Mac V

Nýggju satellittrásina hjá Danmarks Radio. Nógv mentanar- og náttúrusendingar.

DR 2
3
Dygdarfilmur, spurnarkappingar, undirhald. Donsku fótbóltsdystirnar o.m.m.a.

Besti ítróttur alt samdøgurið - danskt tala.

Altjóða tíðindi og viðmerkingar alt samdøgurið.

Bert bestu filmir við danskum teksti.

Gott týskt undirhald

- og mangt, mangt annað!

Framtíðarinnar parabolskipan frá NOKIA. Parabolorin á tekjuni kann snarast og stillast við fjarstýring úr stovuni til at fáa samband við nærum allar satelittar, ið røkkast kunnu av okkara leiðum!

NOKIA 8003 / LUXOR MAC V
120 cm v/ install. lutum,
motori og
antennustýring **8.995,-**

OPUS RADIO
620 Runavík
Tlf. 48888

Veðurtænastan á Veðurstøðini

Upplýsingar um veðrið á veðurstøðunum kunnu fáast við at ringja á tlf. 12210.